

NEMZETI OKTATÁSI MINISZTERIUM

KÉZIMUNKA

tanterv

előkészítő osztály – IV. osztály

**SÚLYOS ÉRTELMI AKADÁLYOZOTT, SÚLYOSAN ÉS/VAGY
HALMOZOTTAN SÉRÜLT
TANULÓK SZÁMÁRA**

2019

Általános ismertető

A **Kézimunka program** egy új, kompetencia alapú tanterv szerint lett kidolgozva. Ezekből a kompetenciákból kiindulva a didaktikai tevékenység irányulása hangsúlyozza az vizuo-motoros koordináció és a finom motricitás javítását a következő technikák segítségével: tépés, gyűrítés, hajlítás, vágás, ragasztás, kötés, fűzés, modellezés stb. A felhasznált anyagok manipulálásával a tanulóknak fejlődnek speciális készségeik, esztétikai érzékük, képzeletük, vizuális emlékezetük és végül, de nem utolsósorban a szociális-szakmai integráló hatás is megvalósul ez által.

A gyakorlati tevékenységek révén a fogyatékkal élő gyermek a nyelvhez hasonlóan gazdag kifejezési eszközt kap, amely lehetővé teszi számára, hogy ténylegesen megteremtse azt, amit látott, átélt vagy elképzelt.

A stimuláló tevékenységkörnyezet és az interaktív és aktív-participatív anyagok és módszerek jelenlétével biztosítható, hogy a súlyos és halmozottan sérült fogyatékkal élő gyermek szükségletei, ami a gyakorlati készség specifikus tevékenységeit illeti, kielégüljenek.

A tanár által felajánlott tevékenységek hasznos értéket tulajdonítanak azoknak a tárgyaknak és anyagoknak, amelyeket a tanulók rekuperálás, terápiás és integrálás céljával kezelnek. Az egyszerű tevékenységeket fokozatosan nagyfokú komplexitású tevékenységek kövessék az alapkészségek megteremtése érdekében. A tevékenységek szerepe éppen a gyermek élethelyzetekre való felkészítése, a legjobb integráció és rekuperálás biztosítására a tervezett készségek fejlesztése által. Annak érdekében, hogy a mindennapi tevékenységek során függetlenséget szerezzenek, a gyerekeknek személyes önállóságra van szükségük az alapvető követelmények teljesítéséhez.

A **gyakorlati készségek fejlesztése a Technológiák** kurrikuláris szegmenséhez tartozik, amely az egységes látásmódra alapszik és interdiszciplináris módon van megalkotva.

Számos specifikus célkitűzés és tanítási tevékenység megtalálható más tantárgyak keretén belül, de mindegyik figyelembe veszi a rá jellemző kurrikuláris szegmens és fejlődési ciklus szerkezeti és jellegzetességi formáit. Az Oktatási Kerettanterv a **Kézimunka** tantárgyra heti 1 órát oszt a következő osztályokba: előkészítő, I., II., III. és IV. osztályok, súlyos értelmi akadályozottság vagy halmozott sérülés.

A **tanterv szerkezetileg** a következőképpen épül fel:

- általános ismertető
- alapkompentenciák
- sajátos kompetenciák és tanulási tevékenységekre adott példák
- tanulási tartalmak
- módszertani javaslatok.

A **kompetenciák** tanulás által kifejlesztett, ismeretek, készségek, képességek és attitűdök együttesét jelentik, melyek lehetővé teszik az egyén számára adott területen való specifikus problémák vagy általános problémahelyzetek megoldását különféle sajátos helyzetekben.

Az **általános kompetenciák** azokat a megszerzett ismereteket és viselkedést jelentik, melyeket a tanuló az teljes elemi oktatás során elsajátít a **kézimunka** tantárgyon belül és amelyek mindvégig fellelhetők az öt elemi osztály folyamán.

A **specifikus kompetenciák** az alapkompentenciák összetevői, ezek egy iskolai év alatt történő formálódását, elsajátítási fázisait jelenítik meg. A specifikus kompetenciák megvalósítása érdekében a tantervben tanulási tevékenységekre adunk példát, melyek a tanulók konkrét tapasztalatára épülnek, és amelyek különféle tanulási kontextusoknak megfelelő didaktikai stratégiákat foglalnak magukba.

A **tanulási tartalmak** csak tájékoztató jellegűek. A tanár az, aki a specifikus kompetenciák fejlesztése érdekében kiválasztja és megtervezi a tanulási tevékenységet a tantárgy sajátosságai és a rendelkezésére álló eszközök és anyagok függvényében, figyelembe véve az egyes tanulók érdeklődését és életkori sajátosságait. Mindez a tanulási folyamat személyessé tételét feltételezi, a tanár aktív és kreatív részvétele által.

A **tanulási tartalmak** alapvető összetevői ennek a területnek, olyan információs tartalmak, melyek révén a kompetenciák megvalósítását célozzuk meg. Ennek értelmében a következő területek szerint csoportosítjuk őket:

- ✓ a környező világ poliszenzoros felderítésének elemei;
- ✓ alapvető észlelési-motoros szerkezetek;
- ✓ alapvető kézmozdulatok és motoros koordináció;
- ✓ munkamódszerek, anyagok és munkaeszközök;
- ✓ társadalmilag hasznos gesztusok és adaptív készségek a mindennapi élethez.

A **módszertani javaslatok** a didaktikai tervezés elemeit, valamint a folyamatos értékelési elemeket tartalmazzák. Szükségszerű az olyan specifikus életkort és fogyatékoságot figyelembe vevő megközelítés, amely alapvetően a játékos tanulás ösztönzésére, a tanulás egyéniesítésére, a gyermek érdekeit képviselő fejlesztésére és annak munkába való bevonásra vonatkozik.

ALAPKOMPETENCIÁK

- 1. Az általános pszichomotoros készségek kialakítása és gyakorlása a közvetlen környezet tapasztalati felfedeztetése által.**
- 2. Különböző anyagok, munkaeszközök és technikák megismerése és használata az egyszerű és hasznos termékek elkészítésén és értékelésén keresztül.**
- 3. A szociálisan hasznos gesztusok és a mindennapi élethez való alkalmazkodási készségek kialakítása és gyakorlása.**

ELŐKÉSZÍTŐ OSZTÁLY – IV.OSZTÁLY

Sajátos kompetenciák és tanulási tevékenységek

1. Az általános pszichomotoros készségek kialakítása és gyakorlása a közvetlen környezet tapasztalati felfedeztetése által.

Előkészítő osztály – IV. osztály

1.1. A közvetlen környezet poliszenzoriális felfedezése:

- Vizuális diszkriminációs gyakorlatok (a saját környezet egyes elemeinek azonosítása): "Mutasd meg a tárgyat!", "Ismerd fel a tárgyat!" játék, érzékelést fejlesztő kockák, érzékelést fejlesztő golyó/folyadék szett;
- Vizuális diszkriminációs gyakorlatok (azonos-különböző), bizonyos kritérium szerinti rendezés (szín, forma): "Kicsi/nagy kockák", "Tedd a megfelelő helyre!" (segítséggel);
- Vizuális diszkriminációs gyakorlatok (a saját környezet egyes elemeinek azonosítása): „Melyik a te padod?”, „Melyik a te kabátod?”, „Mutasd meg a tárgyat!”;
- Gyakorlatok a tárgyak alakjának/színének/tulajdonságainak észlelésére és vizuális megkülönböztetésére (transzformációk észlelése): "Mi történik, ha...?" (esik az eső; megszínezzük a vizet, gyűrjük a papír stb.), játék bűgócsigával, "Mérleg formákkal" játék, 3D-s puzzle (ház stb.), játék rugalmas alakzatokkal;
- Hallási diszkriminációs feladatok (zajok, hangutánzó, hangok, ismerős hangok, stb.): "Varázshangok"; hangzással rendelkező tárgyak; cimbalom; különböző hangszerek; "Ki beszél, ki hallgat?" eszköz szett; "Animusic", "Ki szólított?", "Az állatok beszéde" játékok;
- Auditív észlelési és differenciálási feladatok (zajok, hangutánzó, hangok, ismerős hangok, stb.): "Ki szólított?", "Nyisd ki jól a füled!", "Beszéljünk, énekeljünk hangosan és halkán!", "Rögzítsük, vegyük fel a hangot!";
- Taktilis diszkriminációs gyakorlatok (diszkrimináció - puha, kemény, sima, érdes/durva stb.): homokkal/sóval/liszttel stb. töltött láda; különböző tapintású anyagok zsákja/kockája, Taktilis körök/lapok, taktilis játékok "Állatok", játék a gél/tüskés/rugalmas labdák kezelésére, "Fedezd fel!" játék, "Varázsdoboz" játék (segítséggel);
- Taktilis észlelési és diszkriminációs gyakorlatok (puha, kemény, sima, érdes/durva azonosítása): Tangle játékeszköz, "Érintsd meg és találd meg" lemez, tapintásos támpontot alkalmazó tevékenységek;
- Az ismerős környezetből származó tárgyak feltárása és felfedezése: "Kérem ide a ...!", "Mutasd meg a ...!", "Vedd el a ...!" (segítséggel);
- Az ismerős környezetben lévő tárgyak fizikai tulajdonságainak feltárására és felfedezésére vonatkozó gyakorlatok több analízátor, érzéketi modalitás bevonásával: vizuális, hallási,

szaglási, tapintási: „Mi hallatszik?”, „Milyen íze van?”, „Milyen?” (sima-durva, puha kemény, szilárd-folyékony);

- Gyakorlatok az egyszerű tulajdonságok felismerésére és ennek alapján történő egyeztetésre: sós-édes, édes-cukor, citrom-savanyú, hideg-hó stb.;
- Ismerős dolgok (kenyér, csokoládé, hagyma) szaglás és ízlelés alapján történő észlelése és differenciálása: „Milyen ízű?”, az ízek játéka, érzéketek játéka „Találd meg szag és íz alapján! (gyümölcs, étel).

1.2. Alapvető szenzo-motoros struktúrák kialakítása és fejlesztése (szín-alak-méret-orientáció, téri-időbeli strukturálás és szerveződés):

- Egy kritérium alapján történő tárgyi és/vagy képi diszkriminációs/azonosítási gyakorlatok: fafogós puzzle, "A konyhában", "Gyümölcsök/zöldségek", "Formák/színek" "Kockák és fakeret", "Ceruzák, játékok, rádiók rendezése", "Puzzle felek" (segítséggel);
- Gyakorlatok térben való helyváltoztatásra, egyszerű utasítás alapján: "Elmegyünk a fürdőszobába.", "Kimegyünk az udvarra.", téri tájékozódást segítő játék " Autó/labda útvonala" (segítséggel), "Fent-lent" játék, játék a fakalapáccsal, nagy formalabirintus;
- Testséma elemeinek felismerését célzó gyakorlatok: anatómiai babákkal való játék: "Mutasd meg az arc részeit!", "Mutasd meg a test részeit!" stb., "Az emberke" játék, sablonok, formabeillesztők;
- Gyakorlatok térben való helyváltoztatásra, egyszerű utasítás alapján: "Csukd be az ajtót!", "Csináld utánam!";
- Egy kritérium alapján történő tárgyi és/vagy képi osztályozási/találatási, párosítási gyakorlatok: "Rendezzük a játékokat!", "Kis kockák, nagy kockák...", "Tedd a megfelelő helyre!", "Rendezd megfelelően a kockákat, játékokat!", " Találd meg az azonos képeket!", „Csoportostsd a tárgyakat!”, 4-6 darabos puzzle;
- Egy egyszerű kritérium szerinti, tárgyak közötti térbeli kapcsolatok módosítását célzó gyakorlatok: „Tegyük a játékokat a helyükre!”, „Rendezzük el az asztalt!”, „Tedd a ceruzát a tolltartó mellé!”, „Tedd a széket a pad mellé!”;
- Gyakorlatok-játék az egyszerű téri pozíciók felismerésére (rajta, alatta, benne, előtte, mögötte, fölötte-alatta stb.): "Mondd meg, hogy hol van!", "Keresd meg a tárgyat!", "Rejtsd el a tárgyat... alá/rá stb.", " Labirintus" játék;
- Két vagy több kritériumon alapuló tárgyi és/vagy képi soralkotási gyakorlatok: "Mi a következő?", "Folytasd a sort!";
- Gyakorlatok a napszakok és neki megfelelő tevékenységek egyeztetésére, képek segítségével: "Mit tehetsz reggel/délben/este?";
- Egy vagy több kritérium szerinti, tárgyi/képi sorbarendezi/halmazalkotási gyakorlatok:

játékdoboz formákkal, kockák képekkel (vonat, állatok stb.), "Lottó" játék, "Dominó" játék gyümölcsökkel, virágokkal stb., torony szettek, stb.;

- Több kritérium szerinti, tárgyi és/vagy képi osztályozási és csoportosítási, vizuális figyelem fejlesztési gyakorlatok: szín (piros, fehér, fekete, sárga, kék, zöld), forma (kör, háromszög, négyzet, téglalap), méret (magas, alacsony); kollázs "Őszi falevelek"; vágás, ragasztás "Város geometriai alakzatokból"; "Hófehérke hét törpéje" kontúr szerinti kivágás és méret szerinti ragasztás; golyó, tojás, pelyhek stb. formájú műhó dekorációk; kör, gyümölcs, állatok stb. formájú neoprén, öntapadós matricák;

-Gyakorlatok az évszakok azonosítására: az évszakoknak megfelelő képekkel ellátott puzzle/formabeillesztők/kockák, kollázs "Az évszakok könyve", bizonyos évszaknak megfelelő mintájú sablonok/pecsétek/lyukasztók;

- Gyakorlatok-játék időbeli rendezéshez, képi segítséggel: "Az óra", "Napi program", "Mikor történik?" puzzle, homokórák, időzítő/időmérő, időjárás pecsétek, mágneses naptár.

1.3. Motoros koordináció és a kézügyesség kialakítása és gyakorlása:

- A testrészek kontrolljának gyakorlása: karok, lábak mozgása; kezek mozgása; "Csináld utánam!";

- Szorító gyakorlatok: tárgyak helyes fogása; különböző irányba és síkba történő (függőleges, vízszintes), firkában kifejezett grafikus szórakoztatás; vonal alakú cikkcakkok; megtört vonalak; ívelt vonalak; megadott térben való satírozás (írótábla, nagy rajzlap); "Fogd meg a labdát!", "Kösd össze a pontokat!" (segítséggel); "A pohár teletöltése és kiürítése"; didaktikus kocka, torony szett, piramis geometriai alakzatokkal (nagy/kicsi); "Szivárvány" motoros játék.

- Különböző irányba és síkba történő (függőleges, vízszintes), firkában kifejezett grafikus szórakoztatás; vonal alakú cikkcakkok; megtört vonalak; ívelt vonalak; megadott térben való satírozás (homokkal teli doboz, írótábla, mágneses tábla, nagy rajzlap): homok/só doboz a vonalak rajzolásához, vonalak folyamatos mozgással történő rajzolása az írótáblára, rajzlapra; „Rajzoljunk a rajzoló újjakkal/képzeletbeli fogantyús írókával!”;

- Gyakorlatok a domináns kéz gyakoroltatására (aszimmetrikus vonalak húzása/firka rajzolása, íróeszközök manipulálása): "Ujjainkkal, kezeinkkel játszunk.", "Csináld utánam!", "Fogd és dobj!" (segítséggel);

✓ Gyakorlatok a finom motorika és mozgásos pontosság fejlesztésére

Gyakorlatok a tekerő mozdulatok tanulására tekercselés, fonás, sodorás segítségével:

"Szövetköteg", "Könyvjelző", "Spulni", "Gomolyag";

✓ Gyakorlatok a bimanuális koordináció gyakorlására/fejlesztésére

- Kapcsok, gombok, cipzár kezelése; tépési, hajlítási, gyűrési, csomózási, kibogozási

gyakorlatok; különböző vastagságú anyagok tekerése és csavarása: "Gombold/cipzározd/kapcsold ki/be a ruhádat!", "Tépd szét a papírt!" (segítséggel), "Bogozd meg/ki a zsinórt!", "Gyurmával játszunk. ", stb.; - Különböző nehézségi fokokban való cipőfűzés: "Befűzzük az öregapó cipőjét.", különböző cipőfűzést gyakoroltató eszközök; - Be/ki csavarozás (építő játékok különböző átmérőjű csavarokkal és anyákkal): "Az öregapó szánja."; - Gyöngyök fűzése cénára, "Fenyőfára folyódíszek", "Díszek a fenyőfára", karkötők, márciuskák; - cikk-cakk különböző irányokban és síkokban: függőlegesen, vízszintesen, ferdén, megtört vonalakból, ívelt vonalakból, meghatározott térben való satírozással (grafikai szórakoztatás), "Karácsonyi üdvözlét", "Fenyőfa", "Eső", "Szél"; - sablon utáni rajzolás, kontúr rajzolása és hátterek kitöltése, széles/vékony szivaccsal való bélyegzés; - légbalonfújás (kétoldalú pompával) és ezek különböző formájúra való modellálása (geometriai formák, állatok stb.); ✓ Gyakorlatok a szem-kéz koordináció fejlesztésére és gyakorlására: - Gyöngyfűzés, gyurma gyúrása és formázása, a papírhajtogatás; - Gyakorlatok kontúrok rajzolásával és hátterek kitöltése: "Sablon után rajzolás", "Formaillesztő"; - Testséma megismerését célzó gyakorlatok, rajzkiegészítés, sablonok, puzzle; - Gyakorlatok kontúrhúzásra és sablon utáni kivágásra, formabeillesztő, mértani formák, pecsételők; - Gyurma/kinetikus homok modellálásának gyakorlása, papírhajtás (késztermékek létrehozása); - Egyéni és kollektív alkotások létrehozása a tanult technikák felhasználásával: kollektív kép "A farmon.", természetes anyagokból készített kollázs "Mit láttunk az erdőben?", díszítésre alkalmas szett "A tőköcskék" stb.;
--

2. Különböző anyagok, munkaeszközök és technikák megismerése és használata az egyszerű és hasznos termékek elkészítésén és értékelésén keresztül.

Előkészítő osztály – IV. osztály
2.1. A speciális, konkrét, anyagokat feldolgozó eszközök azonosítása - Gyakorlatba ültető és alkalmazó feladatok a különböző eszközök és hasznosságuk felismerésére (olló, munkalap, matricák, vonalzó, sablon), "Első évek" ergonomikus ecset,

munkalap, vonalzó, hermetikus pohár víznek stb.: utánzásos játékok, a kellékek/eszközök használatának elsajátítása;

- Az anyagok (üveg, ragasztó, papír, filctoll, gyurma, színes ceruzák, kinetikus homok, slime) azonosítására és individualizálására vonatkozó gyakorlatok: "Mutasd meg...", "Kérem....";
- Gyakorlatok bizonyos cselekvések és munkamódszerek utánzására (tépés, modellezés): "Tegyél úgy, mint én!", "Golyócskák" stb.;
- Gyakorlati feladatok a különböző eszközök és anyagok felismerésére és individualizálására (gyurma, színes ceruzák, filctollak, olló, ragasztó, színes papír, sablonok, puzzle, formabeillesztő stb.) és hasznosságukra vonatkozóan: "Mutasd meg...!", "Csoportosítsd...!", "Válogasd...!";
- Gyakorlatok bizonyos cselekedetek és munkamódszerek utánzására (tépés, gyurma modellezés): „A gyurma használata különböző formák készítéséhez”, „Egy kézzel való papírgyűrés, megismétlés a másik kézzel”, „Színes szalagokkal való játék, egy kézzel ezeket kör alakba forgatni, megismétlés a másik kézzel”;
- Egyszerű papírtépesi/papírgyűrési gyakorlatok (egyszerű késztermékek készítése): "A papír egy kézzel történő gyűrése, megismétlés a másik kézzel", "Csináld utánam!", "Gyümölcsök, zöldségek", "Egyszerű díszek", "Márciuskák" stb.;
- Gyurma/ kinetikus homok/tésztamassza modellezési gyakorlatok (egyszerű késztermékek készítése): "Gyümölcsök/zöldségek", "Számok", "Betűk";
- Vágási, hajtogatási, hajlítási, ragasztási gyakorlatok (egyszerű késztermékek készítése): Egyszerű hajlítások/ragasztások/kollázsok: "A fa", "A ház" stb.;
- Gyakorlatok tárgyak csoportosítására és képek rendezésére: "Mi következik most?", "Fejezd be a sort!";
- Csavarási/fonási/csomózási gyakorlatok: "Márciuska madzag", "A takaró rojtjai";
- Sablon szerinti rajzolás, húzott kontúr utáni kivágás és ragasztás, mozaikok geometriai alakzatokkal: "Geometriai formákból keretek", "Jelzőlámpa", "Halacska", "Fenyőfa", "Házam/iskolám", "A gyermek", "Zöldségek", "Gyümölcsök";
- Anyagok előkészítése, szétválasztása és válogatása különböző kritériumok szerint: (színes papír, gyurma, gyöngyök, levelek, magok, fonalak, tematikus készletek stb.), a munkafelület elrendezése (segítséggel);
- Feladatok az alapvető gesztusok és az elsajátított munkamódszerek gyakorlására (segítséggel vagy anélkül):
 - vágás, ragasztás, hajlítás: "Virágok/állatok levelekből/magokból", "Gyermek színes léggömbökkel", "A számok vonata";
 - csavarás, fűzés, csomózás, vágás: "Gyöngysor", "Márciuskák", "A fenyő", "Hópelyhek", "A hóvirág";
 - modellezés, öntés: "Őszi gyümölcsök és zöldségek", "Almakosár", "A Mikulás

ajándéka", "Váza virágokkal";

- Különböző méretű és súlyú tárgyak manipulálásának gyakorlása, bizonyos cselekedetek és ezeknek a mindennapi életben való gyakorlati és valós használati módjainak utánzása: imitációs játékok (műanyag vagy fa szerszámkészlet; nagy, hordozható szenzoros lapok; páros munkavégzés) "Toporama" figurákkal, építő játékok;
- Bábok díszítésére és manipulálására szolgáló gyakorlatok: "A családom", "Téli történet", "Állatfarm", különböző formákkal mozaik, "Pár vagy nem", "A baba háza", "Garázs és autók".

2.1. Tárgyakkal való manipulálás kialakítása játék közben

- Gyakorlatok tárgyak megragadására, tartására, továbbítására, megfogására és dobására (kinetikus labdák, gumis körök, különböző méretű lemezek, szivacs labdák, anyag labdák): kocka puzzle játék sorbarendezeése-elrendezése, építése-magasítása;
- Az imitációs alapon egyszerű és pontos utasításokra végzett manipulációs gyakorlatok (didaktikus kocka, formaalap formákkal): Tedd...!, Vedd ...!, Add ...!, Gyűjtsd ...!, Helyezd...!;
- Manipulációs gyakorlatok imitációs alapon (állatmozgások utánzása): "A béka", "A pillangó", "A nyuszi";
- Megragadási/megtartási/megfogási/dobási gyakorlatok: "Dobd a labdát!", "Fogd meg a lufit!";
- Gyakorlatok különböző méretű tárgyak manipulálására: 2-4 darabos Puzzle, kockák, formabeillesztők, Lego;
- Egyszerű ragasztási gyakorlatok: "Ruházati cikkek", "Geometriai formák", "Színes zsetonok", "Gyümölcsök és zöldségek", "Szállítási eszközök képei" stb.;
- Egyszerű gyakorlatok tépéshez/ragasztáshoz/hajlításhoz/gyűrészhez: "Gyöngyök", "Boríték", "Zsebkendő", "Szélforgó", "6-8 darabos Puzzle", "Díszek téli fára";
- Gyakorlatok egyszerű termékek csoportban való elkészítéséhez: Képek, Makettek, Játékok;
- Alapvető tépési/ragasztási/hajlítási/gyűrési/kollázs készítési/origami készítési/modellálási/tekercselési/sodrasi/öntvényezési/fűzési/csomózási/vágási/összeillesztési/egymásra rakási/karcolási/összeszerelési/varrási gyakorlatok;
- Vágási, hajlítási, hajtogatási, ragasztási, gyűrési, modellálási, csavarási, összeillesztési gyakorlatok - gyűrész, modellálás, csavarás: "Hópelyhek"; tűrések, hajlítások: "A pillangó"; ragasztás: "A csillagos ég".
- Rajzolás sablon után, vágás a húzott kontúr alapján és ragasztás: "A hóvirág", "Márciuska";
- Gipsz modellezési gyakorlatok: "Anyának", "Medál";
- Egyéni és kollektív munkák végzése a tanult munkamódszerek alkalmazásával:
 - Kollektív kép: "A tenger", "A fenyőfa körül"
 - Egyéni tevékenység: "Az erdőben"
- A különböző anyagok tekercsezése, csavarása, fűzése: márciuskák, gombolyagok, karkötők,

könyvjelző; - Gyakorlatok személyes tevékenység termékeinek és/vagy társak termékeinek elemzésére, leírására és értékelésére; - Kiállítások.
2.3. A gyakorlati készségek tevékenység során alkalmazott munkamódszerek gyakorlása - Alapvető tépő/ragasztó/hajlító/gyűrő/összeillesztő/fűző gyakorlatok: "Egyszerű papír termékek készítése - öntapadós papír figurák, pontok formájában", "Télifa díszek", "Gyöngyök", díszalátétek, "Hópelyhek", "Egyszerű díszek", "Zsebkendő" stb.; - Gyurma/kinetikus homok modellezési gyakorlatok (sírító mozgások, körkörös mozgások, tenyérnyomásos mozgások): "Botocskák", "Golyócskák", "Perecek", "Palacsinta"; - Sodrási, fűzési gyakorlatok (gyöngyök/nagy tárgyak): "Karkötők anyának", "A baba nyaklánc"; - Sodrási, fűzési, csavarási gyakorlatok (gyöngyök/nagy tárgyak):: "Márciuska", "Lánc" "Könyvjelző" stb.

3. A szociálisan hasznos gesztusok és a mindennapi élethez való alkalmazkodási készségek kialakítása és gyakorlása.

Előkészítő osztály – IV. osztály
3.1. A testi higiéniához szükséges készségek kialakítása és fejlesztése - Testi higiéniai gyakorlatok (kezek, fogak, haj, arc, test): Anatómiai babákkal való játék "Mosd meg a babát az arcát/testét/kezét/lábát!" (segítséggel/utánzással)", "Mosd meg a babát szappannal/szivaccsal!", „Mossunk fogat.” "Fésülködjünk meg."; - Mosakodó és törölköző gyakorlatok: „Evés előtt kezet mosunk”; - Öltözési és levetkőzési gyakorlatok: "Csináld utánam!", "Segítünk Pizkoskának!"; - Gyakorlatok az osztálytermi és a játszási tér higiéniájára megőrzésére: "Gyűjtsd össze...!", "Tedd ide...!", "Gyűjtük össze a játékokat!" (segítséggel és szóbeli jutalmakkal); - Gyakorlatok a test higiéniájának megőrzésére (kezek, fogak, arc, test): „Mossuk meg a kezünket, arcunkat, fogainkat!", „Fésülködjünk meg!"; - A ruházati cikkek, lábbelik karbantartására és megőrzésére vonatkozó gyakorlatok: "A válfára helyezés, ruhakefélés, cipőtisztítás", "A cipőfűző bekötése/kioldása"; - A ruházati cikkek, lábbelik karbantartására és megőrzésére vonatkozó gyakorlatok: "A válfára helyezés, ruhakefélés, cipőtisztítás", "A cipőfűző bekötése/kioldása", "Felöltözés-levetkőzés", "Gombok, kapcsok, cipzárok használata"; - Alapvető háztartási tevékenységek: "Élelmiszerek rendezése/tisztítása", "Csomagolt termékek kibontása", "Használt tárgyak (evőeszközök, edények) tisztítása/törlése", "Seprű és lapát

használatát", "A háztartási hulladék eldobása".
3.2. . Az élelmiszerek higiénijához szükséges készségek kialakítása és fejlesztése - Háztartási eszközökkel való ismerkedést célzó gyakorlatok (evőeszközök, edény, seprű, lapát): "Háziasszonyosdi" játék, "Szárító evőeszközökkel és tányérok", "Tisztító szett" (felismerés), "Mutasd meg a tányért, kanalat, villát...stb", "Terítsd meg az asztalt!", "Használjuk az evőeszközöket"; - Gyakorlatok tárgyak rendezésére, válogatására - gyümölcsök, zöldségek, élelmiszerek csomagolása/dobozai (segítséggel): "Gyümölcskosár", "A piacon, a boltban ... stb.", "Tálca reggelire való élelmiszerekkel"; - Gyakorlatok egyes tárgyak biztonságos kezelésére: "Hozd/vidd a tálcát, a tányért, a poharat" "Tudom, hogy kell használni az evőeszközöket, a tányérokat stb." (kezdeményezés a használatra, segítséggel/támasszal); - Gyakorlatok ruházat/lábbeli karbantartására: "Tedd a kabátot a fogasra!", "Tedd a cipőt a helyére!"; - A ruházat/lábbeli használatához szükséges gyakorlatok: "Öltözz fel/Vetkőzz le!", "Vedd fel/vesd le a cipődet!"; - Élelmiszer-válogatási gyakorlatok: „Megkostoljuk az ételeket”, „A gyümölcs rendezése”, „A boltban”; - Gyakorlatok bizonyos tárgyak biztonságos kezelése: "Tálca, tányér, pohár tartása, szállítása", "Hozd ide a poharat/tányért" (támogatással/segítséggel); - Gyakorlatok a háztartásban használt tárgyak megismerésére (ásó, gereblye): "Mit csinállok az ásóval?", "Mire használom a gereblyét?"; - Egyszerű növénygondozási tevékenységek: "Az osztály élőhelye" (palánták ültetése és gondozása, a föld szellőztetése/cseréje); - Kisállatok (nyúl, macska, kutya) gondozásának gyakorlása: "Mit eszik a macska?", "Mit szeret a nyúl?", „Mit adok a kutyának enni?”; - Tevékenységek az ökológiai viselkedés fejlesztésére: újrahasznosítható hulladékok gyűjtése és ezek felhasználása barkácsolási tevékenységekben "Petpalackokból ház"; - Állatkertek, botanikus kertek, múzeumok, farmok látogatása.

Tartalmak

Tartalmi egységek	Előkészítő osztály – IV. osztály
1.A környező világ	Anyagok és eszközök:

poliszenzoros feltárásának elemei	- iskolai bútorok, tanítási eszközök (golyók, körök, lemezek, babák), puzzle, kinetikus homok, készletek (gyümölcs, zöldség, étkészlet), lego, oktatási szoftverek stb. Munkatechnikák: - felismerés, diszkrimináció, manipulálás (támogatással /segítséggel) Gyakorlati nyelvhasználat elemei: - ismerős, egyszerű, speciális terminológia használata nélkül
2. Alapvető perceptív-motoros szerkezetek	Anyagok és eszközök: - iskolai bútorok, tanítási eszközök (anatómiai babák, higiéniai cikkek, játékok), szenzoros szobából való tárgyak, különböző textúrájú anyagok, puzzle stb. Munkatechnikák: - felismerés, diszkrimináció, manipulálás (támogatással /segítséggel) Gyakorlati nyelvhasználat elemei: - ismerős, egyszerű, speciális terminológia használata nélkül
3. Alapvető kézgesztusok és motoros koordináció	Anyagok és eszközök: - piktogramok, formabeillesztők, kockák, geometriai formák, színes ceruzák, filctollak, gyurma, kréta, puzzle, gyöngyök, labdák, láda homokkal, kinetikus homok, papír, ecset, építési játékok, ragasztó, agyag, gipsz, tésztamassza, különböző méretű és vastagságú papír, krepp/fényes papír, karton, gyöngyök, cérna, kötél, zsineg, fa, botok, képek, zsetonok, könyvek, oktatási szoftverek stb. Munkatechnikák: - felismerés, diszkrimináció, manipulálás (támogatással /segítséggel) Gyakorlati nyelvhasználat elemei: - ismerős, egyszerű, speciális terminológia használata nélkül
4. Munkatechnikák, anyagok és munkaeszközök	Anyagok és eszközök: - ecset, piktogramok, építési játékok, puzzle, formabeillesztő, pohár, ragasztó, agyag, viasz, gipsz, tésztamassza, különböző méretű és vastagságú papír, krepp/fényes papír, karton, filctoll, gyurma, gyöngy, cérna, kötél, zsineg, fa, botok, kinetikus homok, személyi higiéniai cikkek, babák, játékok, gyümölcsök és zöldségek, evőeszközök, edények, tálca, seprű, lapát, iskolai bútorok, osztálytermi- és játéktéri elemek, természetből származó anyagok, oktatási szoftverek stb. Munkatechnikák: - felismerés, diszkrimináció, manipulálás (támogatással /segítséggel) Gyakorlati nyelvhasználat elemei: - ismerős, egyszerű, speciális terminológia használata nélkül
5. Társadalmilag hasznos gesztusok és a mindennapi életben adaptív készségek	Anyagok és eszközök: - piktogramok, személyes higiéniai cikkek, babák, játékok, gyümölcsök és zöldségek, evőeszközök, edények, tálca, seprű, lapát, iskolai bútorok, tanítási eszközök, osztálytermi- és játéktéri elemek stb. Munkatechnikák: - felismerés, diszkrimináció, manipulálás (támogatással /segítséggel) Gyakorlati nyelvhasználat elemei:

	- ismerős, egyszerű, speciális terminológia használata nélkül
--	---

Módszertani javaslatok

A módszertani javaslatok arra hivatottak, hogy útmutatásként szolgáljanak a pedagógus számára jelen tanterv alkalmazásához, a saját óraterveinek elkészítéséhez és ezek osztályban történő, sikeres megvalósításához az oktató, nevelő és értékelő tevékenységek során.

A tanár szisztematikusan törekszik az osztály tantárgy menetrendjében szereplő valamennyi tudományág közötti kapcsolatra, jelentős tanulási kontextusokat teremtve a valós élethez.

Ennek a tantárgynak a keretébe tartozó gyakorlati tevékenységek a munkán keresztül történő oktatás egy szegmensét képviselik, ezzel felkészítve a speciális nevelési igényű tanulót az életre.

Ezek a gyakorlati tevékenységek fontos szerepet töltenek be az iskolában végzett oktatási munkában. A speciális nevelési igényű gyermek a kézzel való tevékenységen keresztül megtalálhatja az intelligenciája fejlesztéséhez szükséges anyagot.

A javasolt tanulási tevékenységek aktívan bevonják a diákokat, és hozzájárulnak kreatív készségeik fejlesztéséhez.

A gyakorlati, manuális készségek fejlesztése hozzájárul a motoros készségek és képességek kialakulásához, amelyek idővel a speciális nevelési igényű tanuló személyi autonómiájának kialakulásához vezetnek.

A motiváció feltétlenül szükséges tényező a gyakorlati, manuális készségek fejlesztéséhez, mert ha a gyermek aktív és különböző anyagokkal dolgozik, akkor akarat kell az alkotásra, egyszerű projekt végigvitelére, arra hogy előrehaladjon és arra, hogy alkotásai egy megtervezett, átgondolt cselekvés eredményei legyenek. Ugyanakkor, nem kell figyelmen kívül hagyni azt a tényt sem, miszerint az eszközök és anyagok önmagukban ösztönözhetik a gyermeket a kézzel végzett tevékenység elvégzésére.

Az egyszerű, világos feladatokkal rendelkező didaktikus szekvenciák kidolgozása ajánlott, az ösztönzés a súlyos akadályozottság esetében alapvető elem, az egyéni munka pedig a legáthatóbb szervezési forma kell legyen. A didaktikai stratégia megválasztása és kidolgozása a javasolt kompetenciáktól, a tartalmaktól, a tanulónak javasolt tanulási tapasztalatoktól, a rendelkezésre álló emberi erőforrásoktól függ. A témától függően biztosítani lehet olyan extracurrikuláris tevékenységeket melyek támogatják a folyamatot, folytonosságot kölcsönöznek a tantermi órák didaktikai folyamatának és amelyek a következők: kiállítások szervezése, múzeumi látogatások, közös tevékenységek diákokkal a tömegoktatásból, kreatív műhelyeken való részvétel, partnerségek bevonása.

Így, a „Kézimunka” tanterv, támogathatja a motricitás fejlődését, a nyomon követés, a modellezés, a szem-kéz koordináció vagy a speciális munkaeszközök használatán keresztül.

Az **értékelés** a tanulási folyamat belső összetevője. Ajánlott értékelés modern megközelítések, mint tanulási tevékenység. Ebben az összefüggésben olyan módszerekről beszélünk, mint a tanulók

magatartásának szisztematikus megfigyelése, személyes haladás követésével. A tanulók munkáiból való kiállítások szervezése, portfóliók készítése, versenyek mindenik tanuló sikerének kiemelésével más, lehetséges értékelési formák.

Az értékelési folyamat a gyermekek nem formális vagy informális környezetben megszerzett készségeire fókuszál. A gyermek előrehaladását rögzítik, közlik és megvitatják a szülőkkel. A tanulási és értékelési tevékenység során mindvégig, minden gyermek előrehaladását követik, ösztönzik és valorifikálják, értékelik.

Könyvészet

1. Ghergut A., Frumos L., Raus G., (2016), *Educație specială-Ghid metodologic*, Editura Polirom, Iași;
2. Mușu I. (coord.), Taflan A., (1997), *Terapia educațională integrată*, Editura Pro Humanitate, București;
3. Roșan A., (2016), *Psihopedagogie specială. Modele de evaluare și intervenție*, Editura Polirom, Iași;
4. Roșca A., Marcu V., (2003), *Aplicații cu materiale din natură*, Editura Aramis, București;
5. Vlad E. (1993) *Evaluarea în actul educațional terapeutic*, Editura Pro Humanitate
6. ***Consiliul Național pentru curriculum, (2014), *Programa școlară pentru învățământul primar*, Ministerul Educației Naționale, București;
7. www.omfal.ro
8. www.edushoponline.com

Munkacsoport

Liana Maria MITRAN, koordonátor - Nemzeti Oktatási Minisztérium

Cristina BUDA, koordonátor - Máramarosi Tanfelügyelőség

Név	Intézmény
Moldovan Ana	Máramarosi Tanfelügyelőség
Cucuiat Ciprian Marius	Máramarosi Tanfelügyelőség
Marfici Oresia	Inkluzív Oktatási Központ Máramarossziget
Ștefănoiu Daniela	Inkluzív Oktatási Központ, Máramarossziget
Ardelean Rodica	Inkluzív Oktatási Központ, Máramarossziget
Mutaffof Melania	Inkluzív Oktatási Központ, Máramarossziget
Mihai Andreea	Inkluzív Oktatási Központ, Máramarossziget
Recalo Lidia	Inkluzív Oktatási Központ, Máramarossziget

Palcuș Viorica	Inkluzív Oktatási Központ, Máramarossziget
Herbel Alina	Inkluzív Oktatási Központ, Máramarossziget

Magyar nyelvre fordította:

Bartha Orsolya	1.sz. Inkluzív Oktatási Központ, Marosvásárhely
Péterffy Csilla	1.sz. Inkluzív Oktatási Központ, Marosvásárhely